СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 261. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 8. листопада 1930. VOL. XXXVIII. No. 261. Jersey City, N. J., Saturday, November 8, 1930. THREE CENTS.

КОНГРЕС БЕЗ БІЛЬШОСТИ

ВАШИНГТОН. — Ні републикани, ні демократи не почують себе панами в конгресі, бо жадна партія не осягнула дійсної більшости. Тому в кождім важнішім випадку треба буде йти на компроміс з незалежними послами. Це робитимуть републикани і демократи.

СТАВ РІШАЮЧИМ ЧИННИКОМ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гендрик Шипстед з Міннесоти, „фармер-лейборит", став у сенаті дуже важною фігурою. Він держить рівновагу сил. Від його голосу залежить, хто матиме більшість у сенаті: републикани чи демократи.

Шипстед заступає фармерсько-робітничий блок, але не є ні фармером ні робітником, а адвокатом.

ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Торговельна Палата нюйорського стейту переслала до вашингтонського уряду меморіял, у якім домагається припинення комуністичної агітації в Америці. В меморіялі підноситься, що вправді навіть у тих злих часах годі побоюватися комуністичного пучу в Америці, але не треба замикати очей на те, що комуністична пропаганда продирається до шкіл і інших виховних інституцій. Меморіял домагається замкнення вступу до Америки комуністичним емісарам.

АКЦІЯ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ ПОСТУПАЄ.

ВАШИНГТОН. — Полковник Вудс, голова президіяльного комітету допомоги безробітним, порозумівся телефоном з говернорами всіх стейтів щодо того, як стоїть акція заради безробіттю. Це перший раз полагоджувано всі ті справи телефонічно, щоби прискорити загальну допомогову акцію.

В Ню Йорку поведено успішну кампанію, щоби загарантувати головам родин, котрі є без роботи, 2,000,000 робучих днів з денною платою по $3. Це вистарчить на забезпечення безробітних на протяг 30 тижнів.

ПОЛІТИКА Й СПОРТ.

НЮ ЙОРК. — Розправа за відшкодування в сумі $500,000, в якій головною фігурою є Джін Тані, бувший кулачний чемпіон, виказує, що в кулачнім спорті панує на велику скалю практикована корупція. Щоби дійти до чемпіонства, треба мати величезні впливи за собою говернора, мейора Ню Йорку й інших визначних політикерів. Здобути ті впливи є річю менаджера.

МАЮТЬ ВИПРАВДАТИ ДОВІРЯ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер скликав своїх комісіонерів та виших урядовців і заповів їм, що демократична велика побіда при останніх виборах означає велике довіря, з яким нарід віднісся до демократичної адміністрації в тім часі, коли її обкидувано найбільшим болотом, обжалоуючи за корупцію, ґрефтярство й надужиття урядів для особистих, політичних і матеріяльних користей.

Вокер підніс, що урядовці мусять виправдати довіря народа. Тому не буде міг удержатися на урядовій позиції той, супроти кого є докази зловживання влади. А на кого падає умотивоване підозріння, над тим буде переведене судове слідство.

НОВИЙ РЕКОРД ГОКСА.

ГАВАНА. — Відомий летун, капітан Френк Гокс, здобув новий летунський рекорд. Перелетів з Куртіс Філд біля Ню Йорку до Гавани на Кубі на протязі 9 годин і 31 мінут. Простір цей є довгий 1,600 миль.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ КАНДИДАТУРУ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Демократи так одушевилися популярністю нюйорського говернора Рузвелта, що вже тепер хочуть розпочати кампанію за його кандидатуру на президента в 1932 році.

СОВІТИ, СТАЛІН І КАПОНЕ.

НЮ ЙОРК. — Княжна Александра Кропоткін мала в Тавн Гол відчит на тему „Прокляття комунізму". Відчит дано заходами „Ліґ оф Політікал Едюкейшен". Кропоткін описувала большевицький режім і заявила, що нема в нім нічого з революційного давного ідеалу. Це є автократичний режім, який щодо строгости не дасться навіть порівнати з царизмом. А побудований він на шпіонажі й доносчиках.

Сталін це неотесаний ґірняк, а чесний настільки, як чесним являється Капоне. Кропоткін подала, що совіти видають річно $110,000,000 на пропаґанду по чужих краях. А в себе не направляють навіть хідників і вулиць по містах, бо бояться, що це може вікликати повстання.

ДОМАГАЄТЬСЯ УНЕВАЖНЕННЯ ДОВГІВ.

НЮ ЙОРК. — Юджін Овдербрідж мав виклад на тему воєнних довгів. Виклад був влаштований епископальною дієцезією, а прислухувалося йому богато визначних людей. Овдербрідж домагався у своїм викладі уневажнення всіх воєнних довгів, які держави мають сплачувати Америці. Він каже, що ті довги спричинюють більше шкоди і терть, ніж приносять користи.

SITUATION IN GALICIA MORE SERIOUS THAN WORLD REALIZES.

AN EYE-WITNESS APPEALS TO AMERICANS TO HELP VICTIMS OF POLISH TERROR. AN AMERICAN JUST OUT OF GALICIA DISCRIBES THE COUNTRY RULED BY TERROR.

(*Special Cable to Svoboda*).

VIENNA, November 6, 1930. — Having just returned from Galicia, I wish to inform the Ukrainians in America and Canada that the situation in Galicia is more serious than the civilized world realizes.

I have proofs that up to October 24, four regiments of Polish cavalry, one regiment of light artillery and one thousand Polish police have raided over seven hundred Ukrainian villages in Eastern Galicia.

They have beaten over seven thousand men, women and children of all classes, including priests. They have destroyed Ukrainian cultural and economic centers, spreading reign of terror which still continues.

Men have been shot by Polish soldiers aand women violated. Many were beaten unmercifully.

During the war the Ukrainian population did not suffer so much as they suffer now under the Polish rule. The Polish government is trying to wipe out the Ukrainian nationality, their press, cultural and economic centers.

The spirit among sufferers is not broken, but they need your immediate help, particularly medical help, as Polish doctors refuse to treat them and Ukrainian doctors are arrested when they try to.

All Ukrainians of America and Canada, regardless of their political and religious differences, should unite during this terrible national catastrophe and bring immediate aid to their fellow countrymen. All that can be done for them here is done, including financial aid, but you must do your share. They need your help now more than ever and as you have never failed them do not fail them now.

All Ukrainian papers please copy this appeal. I am sending details and photographs by mail, or bringing them personally.

LEON ROZUMOWSKYJ.

НАПАД КОМУНІСТІВ НА ЦЕРКВУ.

У Сант Ґабріелі в Австрії відбувалася велика церковна процесія, на якій промовляв і д-р Зайпель. На учасників процесії напали комуністи, які викрикували проти церкви і релігії. Прийшло до бійки, в якій комуністи тяжко поранили кілька жінок і Еміля Льотермана, котрий лежить у лічниці і був оперований. Кількох комуністів арештовано.

БАЧИТЬ ЧУЖЕ ПІД ЛІСОМ, А СВОГО ПІД НОСОМ НЕ БАЧИТЬ.

Пілсудський мститься на своїх противниках і арештує їх. „Гласул", пишучи про ці арештування, висказує думку, що добре булоб, якби так й у Румунії поарештовано ворохобників. Та забуває „Гласул", що Пілсудський арештує всіх, котрі виступають проти його правління, а не тільки тих, що проти його особи. У якім „Бересті" мусів би сидіти Ністор, який образив не президента міністрів, але самого голову держави, короля? От як то зле не бачити свойого під носом. („Час")

ЮВИЛЕЙ БЕЗПОПОВЦІВ.

У Східній Прусії відбувся недавно ювилей липованів-безпоповців, які осілилися рівно сто літ тому серед мазурських озер. Безпопівський обряд, до якого належать липовани, оснувався на підставі великої схизми в 17. віці. Безпосередньою причиною схизми була церковна реформа й поправлення богослужебних книг за часів патріярха Никона. Противники реформ, окружені авреолом мучеництва за стару віру, підготовили ґрунт до скорого поширення старообрядництва. Одну із сект, тому що вона вчила, що для стичности з Богом не потрібно священиків, але тільки молитви, названо безпоповцями. Безпоповці, липовани, або пилипи живуть тепер у Польщі, на Буковині й у Румунії.

ДИВНИЙ ПОРЯДОК У РУМУНІЇ.

У боротьбі супроти тих, що не хочуть платити податків, пішло міністерство фінансів так далеко, що сини-ученики тих батьків, котрі не заплатили податків, не могли одержати жадних документів. Що винна дитина, коли батько не може платити податків? Тепер постановило міністерство не вимагати предложення податкової книжочки при видачі всяких посвідок щодо військової служби, або посвідок, потрібних ученикам для одержання стипендій. Це розпорядження відноситься до всіх державних, громадських і приватних інституцій.

ПОМИСЛОВИЙ ПОЛЯК.

Кароль Бентель зі Львова прибув до столиці свого „могуцарства", Варшави, і тут придумав собі оригінальний спосіб зарібку. Він купив на ліцитації кілька пар штанів і в них поробив діри, порозодіравши штанки у відповідних місцях. Опісля кождого ранку вдягав на себе одну пару подертих штанів, робив собі болючу рану на нозі і входив на подвіря такого дому, де знаходив собаку без намордника. Там він робив великий верескі вдавав, що його покусала дотична собака. Кожда така виправа кінчилася тим, що власник собаки виграбав їй шкіру, а „покусаному" давав значне відшкодування за болючу рану та за подерті шаравари. Але один з власників собак полапався на способі зарібку Бентля і заскаржив його до суду. Там достовірні свідки доказали помисловому Львовянинови його вину і суд засудив його за ошуканство на один рік вязниці.

ДОЛЯР МІРИТЬ ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ.

В останніх днях польський золотий виявляє тенденцію до спадку, натомісць доляр іде вгору. У Львові нотовано вже ціну доляра по 9 золотих і кілька грошів.

АМЕРИКАНКА, ЩО СПІВАЄ НАРОДНІ ПІСНІ РІЖНИХ ЕВРОПЕЙСЬКИХ НАРОДІВ.

По ріжних містах Америки виступає зі співами Еленор Кук, котра вже здобула собі славу ще в Европі своїм віддаванням народніх пісень ріжних народів. Подорожувала вона по Югославії, Румунії, Чехословакії й інших краях, вичуючи народні пісні.

Виступати вона буде з тими піснями в Джерзи Сіті дня 18. листопада в Y. W. C. A., 270 Fairmount Ave., Jersey City, N. J., заходами International Institute.

ЗНОВ АРЕШТУВАЛИ СОВІТСЬКОГО ШПИГУНА.

Органи сиґуранци заарештували в Кишиневі одного совітського курієра, що прибув прямо з Росії. Окрім важних актів знайшли при ньому інструкцію для совітських шпигунів, як треба їм заховуватися в тім випадку, коли їх переслідує румунська поліція. В тім випадку має зайти переслідуваний до ресторану з кількома виходами. Коли поліція відкриє мешкання шпигуна, то він мусить якнайскорше змінити мешкання й перервати хвилево всі звязки з приятелями й курієрами.

ЛОБИ ІМ ПОГОЛИЛИ.

Як строго обходяться Ляхи з арештованими послами, свідчить про це факт, що всім їм оголено голови й убрано в арештантські халати. В келіях сидять арештовані одинцем. Заборонено їм курити і бачитися зі своїми родинами. Не вільно також арештованим щонебудь передавати. Харч є дуже скупий і поганий. В келіях роїться від блощиць та інших насікомих. Жінка увязненого пастівця д-ра Керника (двократний бувший міністер внутрішніх справ) привезла була свому мужеви між іншими річами також порошок проти насікомих, але заряд вязниці не дозволив цього порошку передати. Не приняв також білля та інших річей.

ВІДКРИВАЮТЬ НАНОВО ПЕРЕГОВОРИ ДЛЯ РОЗЗБРОЄННЯ

ДЕЛЕГАТ МОСКВИ ТЕЖ БЕРЕ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ ЛІГИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА. — У четвер почалися наново наради комісії Ліґи Народів для приготовання роззброєння.

Головував Людон з Бельгії. Відкриваючи наради, голова заявив, що від роз'їзду комісії кілька місяців тому вигляди роззброєння Европи значно погіршилися. Говорив відтак те саме Максим Літвінов, представник большевицького уряду в Москві, котрий зачав говорити про загальні підстави розоружної конференції. Голова звернув йому увагу, що конференція має говорити про практичні проекти, а не про загальні основи.

Далі голова заявив, що він подасть французький переклад промови Літвінова, виголошеної по англійськи, пізніше. На це яких 60 кореспондентів французьких газет устали з крісел і демонстраційно вийшли з галі.

Европейська преса не ворожить конференції успіхів.

ВИКЛИКАЮТЬ ВІЙСЬКА ДЛЯ УСПОКОЄННЯ ПОСЛІВ У ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ. — Між двома групами послів і газетярів прийшло в кульоарах французького парляменту до такої завзятої бійки, що треба було викликати узброєних жовнірів, щоби бійку загаїти.

Бійка почалася з того, що Емард, редактор націоналістичної газети „Ля Ліберте", назвав посла Блюма зрадником. За се Емарда критикували інші посли.

Розгорєння між сторонами зростало кілька днів, аж у четвер дійшло до отвертої бійки на кулаки й палки.

ІНДУСЬКИЙ ПОЕТ ДІСТАВ РІК ВЯЗНИЦІ.

БОМБЕЙ. — Індуський поет Гариндрант Чатападяя дістав нині в британськім суді рік вязниці за те, що буцімто належав до забороненого товариства. Під цим суд розумів участь в індійськім національнім конгресі.

ЗЕМЛЕТРУС У БОЛГАРІЇ.

СОФІЯ. — Здовж болгарсько-югославянської границі далися відчути в середу сильні потрясення землі. Землетрус викликав переполох серед населення Годеца й Берковиці. Хоч у них потріскало немало стін, але жертв у людях не було.

ПОДОРОЖ ЛІТАКА „DO-X".

АМСТЕРДАМ (Голяндія). — Д-р Клод Дерніе, інжинір і власник величезного німецького літака „DO-X", приїхав сюди з Берліна, щоб оглянути літак перед його вилетом у дальшу дорогу. Літак полетить з Амстердаму до Савтгемптону, в Англії, а відтак до Ню Йорку.

Літак оглядає велике число летничих інжинірів.

БОРОТЬБА МІЖ ПЕРЕВОЗОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.

ЛОНДОН. — Тут відбулася конференція 6 великих англійських корабельних підприємств в справі конкуренції, яку їм роблять німецькі перевозові підприємства.

Конференція постановила повести безпощадну боротьбу проти Німців. Будуть очевидно знижувати оплату за перевіз через океан.

Представлені на конференції підприємства мають 52 великі кораблі, загальної вартости 275 міліонів долярів.

ЕПИСКОП ГОВОРИТЬ ПРО СПІЛЬНІ ТЕРПІННЯ КАТОЛИКІВ І СОЦІЯЛІСТІВ.

ПРАГА (Чехія). — Архиепископ Праги каже в своїй публичній заяві, що ми живемо в епосі капіталізму, котрого наслідком є бідность, від якої терплять у рівній мірі католики й соціялісти. Він каже, що як католики й соціялісти не злучаться разом для поправи соціялізму, то Европу заллють кроваві филі большевизму.

АРЕШТИ ПРОТИВНИКІВ ФАШИЗМУ В ІТАЛІЇ.

РИМ. — Італійський уряд арештував останніми днями кількох важних противників фашизму. Між іншими арештовано Бартельозе Бельоттія, визначного політика Італії, та професора Джюзепа Ренція, що вчив фільософії в університеті в Генуї.

У Парижі французька поліція арештувала 47 Італійців, що займалися розбиванням проти-фашистівських організацій у Франції.

ПОДАТКУЮТЬ НЕЖОНАТИХ.

БІЛГОРОД. — Югославянський кабінет міністрів постановив наложити податок на самотних чоловіків і жінок, а рівночасно звільнити від податку родини, що мають 9 або більше дітей.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК У ЗЕРКАЛІ

Хто слідить за тим, як поділав польський терор у Галичині на американсько-українське громадянство, той мусить признати, що він зрушив нас до глибини. Наші люде, поминувши донесення своєї і чужинецької преси, одержали вже так богато листів зі своїх рідних сіл, від родин і знакомих, що переконалися самі, яке це пекло зготовила Польща нашому рідному краєви.

І тому не диво, що всі демонстрації і листопадові свята випадають тепер так численно й величаво. І не диво, що за довгі й довгі літа, отсе перший раз протестаційні чи святочні комітети не можуть вийти з дива, що нарід приходить на віча й свята так численно, що дивує навіть найбільших оптимістів. А діється це тому, що це заговорила благородна душа нашого народа. А з душею і благородністю змоглося природне змагання до злуки, до обєднання наших сил, до згоди, до взаїмної терпимости. У теперішній хвилі відбивається як у зеркалі не тільки національна свідомість, але й наша моральна вартість і політична зрілість. Тому саме в теперішнім моменті треба добре слідити за діяльністю наших організацій, поодиноких діячів, а рівнож і за церквами. Бо отсе прийшла велика й важка хвиля, де цілий нарід має стати до оборони свого, до одного боєвого фронту супроти ворогів. **Тепер є найкраща нагода пізнати добрих і злих провідників, добру й злу ґазету, добру й злу орґанізацію.** А пізнати їх можна по їх роботі й їхніх жертвах. І пізнати їх по тім, що саме вони уважають за важніше: чи братовбийчу боротьбу, чи обкидування болотом своїх власних людей і свої власні орґанізації, чи боротьбу з ляцьким наїздником. Бо це є злочинна й ганебна робота, коли хто розбиває наш нарід в таку хвилю, вживаючи її до своїх особистих, партійних чи релігійних порахунків.

Річ ясна, що ми не маємо найменшого сумніву, що того рода злочинна робота не матиме ніякого успіху, бо здоровий наш народній орґанізм не допустить її до свого серця. Ми певні, що останні кріваві події обєднають нашу іміґрацію ще більше у спільній боротьбі проти наших національних ворогів. А з тої боротьби вийдемо сильніші й більш ідейні. Ми зломимо по своїм силам польську гидру в Америці, але, як ідейна й здорова нація, зробимо порядок і з своєю власною гидрою, отою, що дише огнем ненависти до свого брата навіть у тій хвилі, коли той брат веде боротьбу із спільним нам усім ворогом.

З НЕВОЛІ ДО ВОЛІ

(Реферат д-ра Л. Мишуги, виголошений на Пятім Конгресі „Обеднання").

(Докінчення)

4. Спільність жертв.

А всеж таки треба признати, що як в національнім так і в соціялістичнім, а рівнож і в монархістичнім таборах було багато дійсно ідейних людей, які дали і дають ще й досі докази своєї посвяти і любови до рідної землі. Багато з них сидить тепер на ріках Вавилонських, покутує, але не хилить вниз визвольного прапора. А коли брати жертви нашої визвольної боротьби загально, то можна сказати, що за національну ідею пролито дійсно ціле море крови. Щобільше, та кров ллється далі. І оте саме з національного боку надзвичайно важне, бо „Нація, як каже Ренан, це велика спілка, що спирається на свідомости жертв, котрі спільно понеслося і котрі готовиться у будучности понести".

Доперва тепер по тій великій катастрофі ми перероджуємось у дійсну українську націю, таку, якої маси вже у великій мірі свідомі, що понесені нами жертви це жертви за найвище право нації. Доперва тепер приходимо до зрозуміння, що без одного національного ідеалу і без одної, на тім ідеалі побудованої визвольної програми, ми не зможемо ніколи визволитися.

5. Абсолют соборности.

Доперва тепер, по катастрофі, зачинаємо розуміти абсолют соборности нації, який, як каже сенатор Шелухін, є передумовою державности. І тому саме бачимо, що духово здорові нації не відступають живих, але навіть своїх покійників перевозять з чужих земель на свої рідні, як це роблять Американці, Англійці, Чехи й інші народи. І тому саме мусить вже остаточно бути між нами зліквідована всяка політична орієнтація, яка колідує в абсолютом соборности. Бо рани в той спосіб завдані є страшніші ніж вороже розчвертування. Вони дуже глибокі й подібні до тих, про які кажеться:

Ой хто тобі виколов око? — [Брат.
Чому так глибоко? — Бо рідний.

І не думати нам про всякі інтервенції, чи чужинецькі мандати. Це все торги, за які покутує ціла нація, бо вони припиняють дійсне визволення. З того не виходить, що нам не треба шукати союзників. Їх треба мати. Але шукати їх треба серед тих народів і держав, які мають розуміння для нашої державности і соборности і не вимагають від нас відступлення наших земель, мандатів чи таких економічних користей, які рівняються економічному поневоленню українських земель. І годі нам думати про якунебудь можливість співжиття з червоною Москвою, коли українські селяни втікають з большевицького раю навіть до польського пекла. Бо для Леніна Україна таксамо була потрібна як і для його попередника Миколи II. Росія Миколи II. не могла обійтися без України, а для Леніна Україна була підвалиною світової революції, а Донецький басейн „кочегаркою" російської революції. Хто й як не говорив би з Москви, то щодо одного всі вони згідні, що Україна має бути кольонією Москви. Москва може погодитися навіть на якогось наказного гетьмана, або на такий український уряд, який є тепер на Радянській Україні, але ніколи на таку незалежну українську державу, щоби про заграничну політику, фінанси, військо, шляхи чи земельні справи рішала Україна, а не Москва. І таке саме буде, коли би здійснилися мрії всяких Ліґ Сходу.

6. Шляхом національної революції до остаточного визволення.

Тому треба вважати великим здобутком те, що всі ті орієнтації нидіють. Вони є вислідом зневіри у власні сили українського народа й недоцінювання духа століття нації, яке вже принесло визволення стільки народам і принесе певно й українському народови. Так, воно принесе нам визволення, але з тим застереженням, що визволення, себто свобода, „є жінкою, яку годі принести комусь у дарунку: її треба здобути для себе. А коли хто того не може доконати, то вона все одно його покине". Здобуде її й український нарід. І то це шляхом мирних договорів, всяких рішень Рад Амбасадорів чи Рижського договору, а шляхом національної революції. І саме до неї треба нам приготовлятися. А в першу чергу треба підготовити дійсний революційний провід. Такий, що мав би ясну визвольну програму і рішучість та уміння перевести її в рішаючий момент в життя. Коли ґенерали називали божевіллям Наполеонівський плян переходу через Альпи, а він їх перейшов, то в звязку з цею подією сказав він такі пропамятні слова:

„Я не приписую собі перехід через Альпи за якусь заслугу, хіба те, що я не був настільки дурний як інші, котрі думали, що це неможливе".

Час вже й нам помудріти. І не дерти себе сумнівами, бо ми не ті, що були. Ми вже набули чимало теоретичного й практичного знання на всіх ділянках. Ми пізнали ходи революції й пізнали широкий світ. У нову національну революцію підемо з великим досвідом і з великим резервоаром національно свідомих мас. Каже Шпенглер, що війна й програна навчили Німців одного, а саме: ненавидіти ворогів. Того навчила вона й наші українські народні маси і наших провідників. А це важне у визвольній боротьбі. Зате не є зажне, чи наше визволення зачнеться з Київа чи зі Львова. Це справа обставин і тактики. Бо рішаючим є те, чи на всіх наших землях зростає революційний рух і чи всі вони прямують до обєднання з Київом як соборницьким центром.

Важне є те, що на Великій Україні зліквідовано поміщицьку велику посілість, бо це звільнило наші землі з великого чила зайшлого польського й московського елементів, ворожих українській державности. І важне те, що урядовий апарат змушений допускати щораз більше українських сил, що на селі школа українська, та що спролетаризований большевицькими експериментами селянин покидає села й іде до міст. Бо міста далі відграватимуть велику ролю і в майбутній революції й коли там матимемо поважне число українського пролетаріяту й урядництва, то й лекше буде їх опанувати.

До нової революції не підемо з горсткою інтеліґенції, як це було в 1917 р. Бо тепер маємо її у всіх ділянках, на рідній землі й заграницею. І село стало свідомішим, а й міста починають прибирати український характер. На Великій Україні навіть духовенство не те, що було, й не є тою національною закалою, якою було за царських часів. Навпаки, в його рядах є багато ідейних і самостійницьких борців.

А до того й світ пізнав українську справу. На чужині маємо вже людей, які знають чужі мови, пізнали чужі краї й їхню заграничну політику й зможуть у відповідний час повести інакшу пропаґанду, як її ведено в часі наших останніх визвольних змагань. Тим шляхом треба тільки поступати далі й у той спосіб будувати свою власну силу, та готовитися до великого моменту визволення.

Це ясне, що ми переживаємо тепер пробний вогонь і як нація можемо сказати собі за Лесею Українкою:

Коли я крицею зроблюсь на [тім вогні —
Скажіть тоді, нова людина [народилась;
Коли зломлюсь, не плачте [по мені,
Пожалуйте, чому раніще не [зломилась.

Коли ми нація сильної волі й характеру, коли ми щось вартні, то нема що думати про те, щоби ми заломилися на шляху нашої визвольної боротьби. Ми можемо ще раз чи другий впасти у нерівнім бою з ворогами, але коли ми нарід з криці, то все піднімемося, як той фенікс з попелу, бо в століттю відродження нації 40-міліонова українська нація мусить добитися своєї державности.

Коли не станеться це мирним способом, то держава наша зродиться в огні революції, а виборе й збудує її те наростаюче нове покоління, яке головну вагу кладе на орґанізацію власних сил, на сильний характер і на залізну волю, на те, що **"Ukraina fara da se,"** що Україна визволиться власними силами.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ГОЛОСИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ.

ALLEGED ATROCITIES IN GALICIA PROTESTED BY LOCAL UKRAINIANS.

Representatives of five Ukrainian-American clubs and societies gathered in the Ukrainian Federal Hall at Elmira Height Tuesday night in protest against the alleged brutalities commited by soldiers and officials of the Polish government in East Galicia.

Telegrams were dispatched to Secretary of State Henry L. Stimson in Washington and the secretariat of the League of Nations in Geneva asking that they intercede in behalf of the residents of the Ukrainians in Eastern Galicia.

Speakers described the reign of terror said to be existing in their homeland as a result of the activities of an expedition of Polish police and cavalry which has invaded the Ukrainian towns.

Libraries, schools and other institutions of learning have been pillaged and wrecked by the invaders, according to the speakers. The town officials and heads of corporations have been whipped and beaten on refusal to give the names of "unloyal citizens," it is said.

The executive committee in charge of the Elmira Heights meeting was composed of William Klimovsky, chairman; William Stec, F. Sushko and S. Telenciu.

(Elmira Star-Gazette," Oct. 30, 1930).

PHOENIXVILIE, PA.

Ukrainians protest Polish atrocities.

No. 1 Fire Hall on Church Street was the scene yesterday afternoon of an important protest meeting attended by Ukrainians from Phoenixville and vicinity. There was a large gathering and Captain Michael Darmopray and Dr. Waldemar Galen, both of Philadelphia, spoke in English and Ukrainian against the Polish rule and atrocities committed by Poland in Ukrainia.

Lengthy resolutions were drawn up and today were sent to Honorable Henry L. Stimson, Secretary of State, Washington, D. C. Similar protest meetings were held yesterday throughout the United States and Canada, and at most meetings resolutions were adopted and forwarded to the Secretary of State.

The resolutoins were signed by Michael Kurylak, president, and Ivan Heigel and John Zawada, secretaries. The mass meeting unanimously decided to appeal to the Government to use its offices and influences with the government of Poland to terminate the Polish terrorism in the Ukrainian provinces, to discontinue sending Polish expeditions against Ukrainians and to stop firing squad punishments without trial, bombing Ukrainian co-operative stores, schools, libraries and other cultural centers.

("The Daily Republican," Phoenixville, Pa., Oct. 27, 1930).

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(6)

У Трача Богдана, заможного селянина та дуже свідомого, все хатне урядження порубали сокирами, не оставивши ані вікон ані одвірків; його самого так збили, що бореться зі смертю. Шкоди в сім однім селі, в Шилах, наробили приблизно на яких 30,000 долярів. По їх відході осталася руїна, якої світ не бачив, бо навіть стіни в хатах казали людям, бючи їх, вирубувати.

З Шилів виїхала експедиція робити погром до Доброміркі, де побила смертельно д-ра фільософії Козака Павла з Гущанок, який скінчив студії в Чехах, начальника громади Березу Гриця, господаря Березіцького та старого Кацавала, замісць його зятя Гевуся Гриця, який спасся утечею. Знасилували богато молодиць та дівчат, число однак наразі годі подати. Місцеву кооперативу здемолювали, всі товари скинули на одну купу серед кооперативи, поляли оливою та нафтою, склепарку дівчину знасилували, потім страшно били і, розібравши до гола, катували і казали качатися в тій мішанині товарів з оливою. Молочарню цілковито здемолювали, все урядження побили, понищили так все, що з молочарні сліду не зістало. Читальню Просвіти рівнож знищили, все урядження поломили, сокирами порубали сцену, вікна, двері, порізали куртину, декорації, та лишили одну руїну. Голову читальні Кальбу побили немилосердно. Дальше збили Марцінюка Мих., в ліжку хорого, а матір, яка його боронила, так сильно скатували, що бореться зі смертю. Перебито та зруйновано ціле село, а тих, що повтікали перед страшними побоями, ловить тепер місцева поліція та віддає в руки війська-уланів, які стаціовані в Гнилицях великих, і там їх закованих в застрашаючий спосіб катують. І так з Доброміркі забрали вже Гевуся Гриця і сина Березі Гриця, начальника громади. Інших чекають ще муки та каліцтво на ціле життя від побоїв диких уланів. Добромірка рівнож мусіла доставити пива, тютюну, горівки, мясива, що забрали з собою. З Доброміркі переїхала експедиція 28. вересня через Гущанки, Лозівку, Ободівку, Терпилівку, де наразі погрому не переводили, до Скорик і Медина, двох безпосередно сусідуючих сіл. Тяжко побили тут господаря Пашука Йосифа, знищили йому ціле господарство та ще до того дерли і рубали бляху з хати. Тяжко побитий бореться тепер зі смертю. Одну жінку, якої імя наразі годі подати, в пологах збили на смерть, місцевого пароха, старенького о. Красноперу, сильно побили та знищили йому ціле господарство. Ціле село скатували та все понищили. В Медині ділося те саме. Кого однак сильно побили, наразі годі подати.

З Медини переїхала поліція до Кошляк, де на смерть збили народних учителів без посади, а то Шевчука Адольфа, який від побоїв на другий день помер, і Камінського Гриця. Всіх селян скатовано і понищено їм увесь їх доробок. Кооперативу і молочарню здемольовано подібно як в інших селах. Дальше поїхали катувати людей до Гнилиць великих, де ще крім того є в касарнях військо. Там били та катували і нищили все, що їм попало під руки. При катованню село окружило військо та нікого з села підчас експедиції не випустили. В селі Голотках місцевий дідич оборонив, завдяки інтервенції, село від знищення.

З тих сіл, де експедиція не була, забирає нічю свідоміщих селян військо на порученя місцевих постерунків і катує одинцем в застрашаючий спосіб. Не виключене однак, чи і в тих селах не буде ще якась карна експедиція. З рук уланів виходить не чоловік, але збита маса мяса. І так чекає катування села: Козярі, Голошинці, Климківці, Гнилички, Лозівка, Ободівка, Терпилівка.

Сіл, які лежать безпосередно на границі, карна експедиція наразі не тикала, щоби не викликати паніки, та щоби большевики не обсервували з другої сторони і не довідались, що по тім боці діється. Тепер однак одинцем арештують поодиноких свідомих селян та віддають у руки уланів. З сіл: Шаснівки, Пяльчинець, Токів, Воробіївки, Пеньковець, Просовець та Дорофівки, рівнож усіх, що повтікали з тих сіл, де вже була експедиція. Військові патрулі уланів розїздять по селах, та нищать, де які остали ще українські написи при дорогах. В Новім Селі в білий день військова патруля поздирала вивіски д-рови Кокодинському місц. лікареви, д-рови Сеникови Данилови, д-рови Калинови та в аптиці наказали аптикареви скинути український напис.

Тепер військо накладає контрибуції на села. І так дня 29. вересня дало наказ Гниличкам доставити для війська до Гнилиць великих: мясо зі 150-ти курок, 150 пачок „найшведнейшого" тютюну і по пачці паперців та по 50 грошів для кождого вояка на пиво, то є 75 зол. разом. Подібні контрибуції та нечувані безправства діються по всіх селах Поділля, страшні лайдацтва, яких світ не чув ще, бо де се коли чуване в історії, щоби мирних своїх горожан в мирний час нічю нападити, як банда бандитів і катувати та нищити, все то з наказу уряду. Се мусить світ знати, в якій державі живе, запроторений бандитами антанти, вісім-міліоновий нарід як меншина в польській державі, яка договорами запевнила йому всі права, котрі дотепер осталися тільки на папері. Конечно треба постаратись о заграничну, найрадше американську комісію, якаб обїхала знищені села та переконалася про польську культуру. Сейчас конче інтервеніювати, де лише можливо, щоби припинити ті катування невинних людей, що переводить військо та поліція польська.

ДОПОВНЯЮЧІ ВІДОМОСТИ ЗІ ЗБАРАЖЧИНИ.

В Скориках карна поліційна експедиція мимо того, що знищила ціле господарство господареви. Пашукови Йосифови передала його до Гнилиць військови, щоби катувало. Мимо того побили ще двірського писаря Українця Мондляка та його жінку. Смертність одної жінки від побоїв в Скориках ствердив прикликаний з Підволочиськ лікар, д-р Фрідман.

В Медині скатовано управителя школи Смолія Петра й емеритованого учителя Явного Миколу так, що кілька разів сама поліція відливала їх водою і дальше била. У скатованих сконстатував прикликаний з Підволочиськ лікар, д-р Фрідман, тяжке ушкодження тіла від побоїв. В Медині скатували сильно ще: селянина Розника та жінку селянина Осички і доньку. Господареви Володимирови Шереметі розшили всі будинки та знищили всю хатню обстанову, а він сам спасся утечею. Склепаря кооперативи сильно скатували і при тім змусили його знищити українську вивіску на кооперативі і вивісити польську. З кооперативи позабирали багато річей, що їм було до вподоби. Катуючи людей, кричали дикі поліцаї: „Даць їм Украінен, жеби паменталі". Слід зазначити, що скатувала поліція навіть ті села, в яких зовсім жадних пожарів ні саботажів не було, а де мирне селянство льояльно стереже панських стирт в день і в ночі. До тих сіл слід зачислити: Скорики, Медин, Климківці, Голошинці, Староміййщина і інші, яких можна на десятки начислити.

В Староміййщині карна екседиція складалася з війська та поліції. Все понищили та поруйнували, як по інших селах.

В Голощинцях була 4. жовтня 1930 р. військова карна експедиція з Гнилиць, яка в страшний спосіб скатувала сестри Смерекївни, розшили хату Осіньчукови Ів. і забрали його до Глиниць катувати, рівнож забрало військо катувати молодого хлопця Смереку.

(Дальше буде).

Стара панна: Мій батько дає мені що року на уродини якусь книжку.

Хлопець: О, то пані вже напевно мають велику бібліотеку!

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ УРЯДОВЦІВ БЕЗ ХЛІБА.

На основі статистичного огляду число безробітних урядовців у Румунії зростає. Товариство Морґана, що дістало концесію телефонів, одержало заразом і 10,000 подань о приняття урядовців. Таксамо на службу фінансової сторожі подалося поверх 10,000 урядовців. Це знак, скільки урядовців ходить без хліба і як тяжко мусять боротися в життю.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВИЛКС БЕРИ, ПА.

Заходи з перешкодами коло зорганізовання великої народної маніфестації.

І в нас відбулися збори заступників місцевих організацій в справі великого протестаційного віча проти Польщі. Збори відбулися в церковній галі. Прийшло поважне число делеґатів не тільки місцевих, але й околичних.

О. Микола Струтинський поставив себе на предсідателя до переведення зборів, о. Кутський заявив, що о. Струтинський сам не надається, бо він є співредактором поважної ґазети „Америка", бо се він є „Дядько Наум", а як Дядько Наум надається не тільки до переведення зборів, але й до переведення протестаційного віча. О. Струтинський говорив горячо, що протестаційні віча повинні бути влаштовувані католицькими священиками, бо се на Американців зробить дуже глибоке враження. Казав о. Струтинський, що се робить зле враження, коли на протестаційних вічах говорить усе тільки пан Мишуга, пан Кедровський і пан Ревюк. Поляки, мовляв, за сим добре слідять і показують у Вашингтоні американському урядови, що се не манифестує народ, але редакція „Свободи". Тому треба вибрати до протесту католицьких священиків, бо вони на вічах не виступають і тому, як вони вже виступлять, то Американців се поразить немов би громом. Ми, каже о. Струтинський, ми, Вилкберці, можемо обійтися без тих панів, що тільки гроші забирають.

Відповідали о. Струтинському інші делеґати, що коли священики хочуть протестувати, вести збори або промовляти на вічах, ніхто їх від сього відпихати не буде. Ми бачимо, що самий о. Струтинський признає, що вони не протестують. Українські священики вже давно могли почати робити віча та разити громом Американців, але вони сього не робили.

Щодо того, що на протестаційних вічах усе виступають редактори „Свободи", то се тому, що редактори інших ґазет не виступають так часто, як редактори „Свободи". Якби Дядько Наум і співробітники інших ґазет їздили так богато, як редактори „Свободи", то Поляки не могли би підносити, що се, мовляв, тільки редакція „Свободи" робить протести. Що тамті редактори сього не роблять, то сьому чейже не винуваті редактори „Свободи". Коли о. Струтинський критикує редакторів „Свободи", то він видно бачить скалку в чужім оці, а не бачить поліна в своїм.

Тепер о. Струтинський ще дали преться, що коли закликати редакторів зі „Свободи", то се зробить зле враження, що кібито ми в Вилксбери не маємо своїх бесідників, що їх аж спроваджувати мусимо. Ми прецінь усі вміємо висказати свій біль, не потреба нам аж бесідників спроваджувати, щоби людий штучно зворушували. Далі починає критикувати протест Обеднання за те, що там написано, що під Польщею є 8 міліонів Українців та що о. Мандзій ще жиє, а в протесті Обеднання написано, що він уже вмер. Нам, каже, не треба бесідників, які так переборщують факти, бо з сього вийде тільки скандал.

Гр. Іван Бойко пригадує о. Струтинському, що такі протести проти начислювання 8 міліонів Українців під Польщею ми звичайно чуємо від Поляків. Се Польща старається з нас зробити малесеньку горсточку. Польща хоче показати світови, що Поляки мають подавлюючу більшість у польській державі, що їх є 25 міліонів, що меншости се незначні дрібниці. На се Польща шахрує статистику, робить крутарський перепис.

Польща певно буде всюди послугуватися своїми рахунками. Як ми скажемо в своїм протесті, що нас є 8 міліонів під Польщею, то певно, що Польща сьому буде перечити. Ми від Поляків нічого іншого не сподіємося. З того, що Поляки заперечують нам, нам не треба собі богато робити. Нам треба тільки представити Американцям, як робиться польський перепис і в якій цили шахрується обрахунок населення. Хто читає американську пресу, той певно вже й читав, що й американські ґазети подавали, що Поляки кажуть, що нас є 4 міліони, а Українці кажуть, що польський перепис шахрований, а нас є два рази стільки. Українцеви не лицює признавати Полякам їх рахунків. Щодо смерти о. Мандзія, то так писали американські кореспонденти, і з їх донесень узято сю вістку. Зрештою не знати, чи в протесті Обеднання було згадане імя о. Мандзія. Гр. Бойко каже, що нема, а о. Струтинський каже, що є. На салі тексту протесту нема.

Піднесено справу влаштовання походу вулицями міста Вилкс Бери. Присутні священики зливали проєкт холодною водою: мовляв, він не вдасться. Люди на заклик не прийдуть. Вдасться тільки віче, як його влаштується місцевими силами й як на ньому виступлять священики.

Гр. Катулька підносив, щоби зібрані гроші вислати через Обеднання. Т. Струтинський підскочив і кричить: Чи ви є членом Обеднання? Гр. Катулька відповідає, що є. Гр. Герман каже, що він теж є. Тоді о. Струтинський кричить, що він уважає се нечесттю, аби його зачисляти до Обеднання. Він випрошує собі, щоби його мішати з оо. Пелеховичем, Гундяком і Клодницьким.

На се гр. Герман заявляє, що ставлення української справи так, як її ставить о. Струтинський, не є піддержуванням справи, але підриванням. Чому о. Струтинський так виступає проти тих священиків? Тому, бо вони з іншої церкви. Коли оо. Пелехович і Гундяк належали під епископа, під котрого належить о. Струтинський, то о. Струтинський з ними не противився робити. Видно, що в о. Струтинського справа його парохії йде перша, як справа України. Коли о. Струтинському вільно дивитися на Україну крізь окуляри своєї віри, то вільно Українцям сумніватися, чи вийде що путнього з такої демонстрації, де мають голос тільки священики одної церкви, а другим священикам і церквам має бути вступ заборонений, гейби яким зрадникам народа. Гр. Герман каже, що серед таких умов він не буде могти промовляти на вічу по анґлійськи, як сього від нього домагалися.

Остаточно справу віча віддано вічевому комітетови. На ньому о. Струтинський, наговорившися, щоби не кликати редакторів, а брати тільки католицьких священиків, поставив внесення закликати д-ра Володимира Левицького, редактора „Народної Волі". Постановлено вкінці посторонніх бесідників не кликати. Проводити вічем буде о. Кутський і він буде на ньому бесідником.

Таке то діється в нашій громаді в сей тяжкий час, коли в краю діються річи, які за нашої памяти не бували. Що може робити нарід, коли церква вживається не до скріплення народної єдности, але до її розбиття, і коли оборонцями сеї „політики" виступає якраз той, хто колись так горячо виступав до „файту" проти епископа.

Один з делеґатів.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Протестують.

В нарадах товариств і братств з околиць Вилкс Бері, які відбулися дня 31 жовтня, взяло участь 27 товариств, котрі вислали своїх відпоручників.

Ухвалено відбути дня 16 листопада протестаційне віче та вислати протести до Ліґи Націй і правительства Великої Британії. До секретаря стейту вислано слідуючу телеграму:

YOUR EXCELLENCY:

The representatives of 27 Ukrainian Organizations of Luzerne County, Pennsylvania, at their meeting, held October 31st, 1930, in St. Peter and Paul Church Hall, 635 N. River St., Wilkes Barre, Pa., beseech Your Excellency to intervene in the name of the U. S. Government on behalf of the Ukrainian population in Galicia, under Polish occupation.

It is a fact, that all Ukrainian schools, public and private, also Ukrainian organizations, such as Boy Scocts, gymnastic societies called "Luh" and "Sitcz", have been suppressed. The Ukrainian Deputies to the Polish Parliament in Warsaw, 16 in number, have been jailed and are in the fortress of Brest Litovsk. Clergymen in many instances were unmercifully beaten. The whole population being severely penalized by uhlans, levies and requisitioning. By these methods the Polish government intends to exterminate the Ukrainian population in Galicia.

Your Excellency, the Polish government asserts, that it is punishing for sabotage. But can whole population be blamed for incendiarizm of the secret military organization? Is it just to wreak vengeance on the whole enslaved nation for the political acts committed by unknown individuals?

We beseech you to intercede for and help the innocent Ukrainians in Galicia.

Respectfully yours,
For the Ukrainian Organizations of Luzerne County, Penssylvania:
Very Rev. John Kutsky, President
Michael Matwiow, Secretary.

СКРЕНТОН, ПА.

Протестаційне віче повіту Лакавана.

Українці повіту Лакавана хочуть гідно заманіфестувати свої почування зприводу польських звірств у Галичині й із-за того готуються до масового віча, яке відбудеться дня 9. листопада в Тавн Гол, Едемс евеню, Скрентон, Па.

Віче влаштоване ріжними партіями і церквами. Всі обєдналися у протесті проти варварської Польщі.

ЛЕТЮЧКИ В СПРАВІ ПОХОДУ.

Летючки про демонстраційний похід у Ню Йорку вже готові. Проситься всі околичні місцевости, що беруть участь у поході, прислати своїх відпоручників до Укр. Дем. Клюбу, 59 St. Marks Place, New York, в суботу між 4 та 12. годиною зполудня, по ті летючки, так, щоби можна було їх роздати під церквами в неділю, 9-го листопада.

Демонстраційна, Екзекутива.

— Вставай, лінюху! Вже минула одинацята година!

— Встати то встану, одначе нині вже нічого більше не робитиму!

Чоловік вертає ненадійно з подорожі до дому й питає нової наймички (яка його ще не знає): Чи пані дома?

Наймичка: Ні, пані ще нема, але пан уже є. Чи маю повідомити?

ДО УКРАЇНЦІВ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

На українських землях Східної Галичини шаліє ляцька орда. Історична місія Польщі — винищування всього, що носить знамя українства — знову виявила себе в новому, правдивому світлі. Рідна земля знову переходить шал ляцьких знущань і жорстокостей лютого ката. Вона зрошена свіжою кровю нових невинних жертв.

Та Український Нарід, обєднаний в одну сильну лаву, мужно переносить оте татарське лихоліття 20-го віку. І ми, Американські Українці, мусимо рівнож сповнити такий самий обєднаний протипольський фронт, який має проявитися в матеріяльній і моральній помочі для наших братів.

Нашою моральною поміччю буде

ВЕЛИКИЙ МАСОВИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД

який відбудеться

В СУБОТУ, 15-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 Р. В НЮ ЙОРКУ

Тому всі як оден станьмо в ряди того походу! Хай не забракне в тому поході ні одного свідомого Українця. В так важній, історичній для українського народу хвилі, хай не буде в нас жадних непорозумінь. Тим великим походом заманіфестуємо перед американським народом свій культурний протест проти ляцьких варварських злочинів. Своєю участю в поході зазначім нашу душевну злуку, наше зрозуміння тих ідей, за які падуть що раз то нові жертви із рядів нашого поневоленого і катованого народу. Хай та маніфестація стане мірилом нашої сили, солідарности, карности та організованости.

ТОМУ ВСІ ДО ПОХОДУ!

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ ПРОТЕСТАЦІЙНО-МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ:

І. Гузар, голова; **А. Борак і М. Близнак**, заступники голови; **М. Пізнак і Д. Галичин**, секретарі; **А. Дубас**, касієр; **П. Сокальчук**, заступник касієра; **І. Ґелета**, „ґренд маршел походу"; **М. Радик**, адвокат.

ЗАМІТКА: Загальна збірка учасників походу починається о 12. годині в полудне на Вашингтон Сквер Парк (Початок Пятої Евеню, коло 5 ул.). Похід рушить точно в годині ДРУГІЙ.

(Огол.)

ВКАЗІВКИ ЩО ДО ПОХОДУ.

Дня 1. листопада 1930. року відбулися в Ню Йорку загальні збори в справі ПРОТЕСТАЦІЙНО-МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ, який буде в Ню Йорку дня 15. листопада. В зборах узяли участь делеґати всіх національних товариств Ню Йорку, Бруклина, Стейтен Айленд, Джерзи Сіті, Пасейку, Байону, Елизабету і Нюарку. Деякі місцевости, як Йонкерс, Асторія, Петерсон, котрі не мали своїх делеґатів на перших зборах, пізніще заявили екзекутиві, що вони згідні зі всіми ухвалами зборів та вважають їх за обовязуючі для себе. На зборах запали слідуючі ухвали:

Одноголосно рішено, що ПРОТЕСТАЦІЙНО-МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД МАЄ ВІДБУТИСЯ ДНЯ 15. ЛИСТОПАДА 1930. І В ТОМУ ПОХОДІ МАЮТЬ УЗЯТИ УЧАСТЬ ВЕТЕРАНИ, ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ І ПОЛІТИЧНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ.

ЗАГАЛЬНА ЗБІРКА УЧАСНИКІВ ПОХОДУ ЗАЧИНАЄТЬСЯ О 12. ГОДИНІ В ПОЛУДНЕ НА ВАШИНҐТОН СКВЕР ПАРК (Початок Пятої Евеню, коло Пятої Вулиці).

ПОХІД РУШИТЬ ТОЧНО О ГОДИНІ ДРУГІЙ.

КОЖДА ПОЗАМІСЦЕВА ГРОМАДА ПОВИННА СКЛИКАТИ В СЕБЕ НА ЗБОРИ ПРЕДСТАВНИКІВ УСІХ МІСЦЕВИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ, ОБГОВОРИТИ СПРАВУ ПОХОДУ ТА ПРИГОТОВИТИ ВСЕ ТАК, ЩОБИ СЯ ГРОМАДА МОГЛА ПРИЇХАТИ ДО НЮ ЙОРКУ ЯК ОДНА ЗОРҐАНІЗОВАНА ЦІЛІСТЬ.

ТІ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО МАЮТЬ СВОЇ ПРАПОРИ, ПОВИННІ ПРИЇХАТИ З ПРАПОРАМИ УКРАЇНСЬКИМИ Й АМЕРИКАНСЬКИМИ.

КОЖДИЙ УЧАСНИК ПОХОДУ ПОВИНЕН МАТИ НА ЛІВІЙ РУЦІ ЧОРНУ ОПАСКУ, О ЯКУ КОЖДИЙ ПОСТАРАЄТЬСЯ САМИЙ.

НА ПЕРЕДІ ПОХОДУ МАЮТЬ ІТИ АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНЕ УКРАЇНСЬКОГО РОДУ В ОДНОСТРОЯХ, А ХТО ЙОГО НЕ МАЄ, ТАК НАЙ ПОСТАРАЄТЬСЯ ПРИНАЙМЕНЧЕ О ОПАСКУ З ВІДПОВІДНИМ НАПИСОМ.

ЗА ВЕТЕРАНАМИ БУДУТЬ ІТИ СВЯЩЕНИКИ З ТИХ ГРОМАД, ЯКІ ВЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПОХОДІ.

СІЧОВИКИ З УСІХ МІСЦЕВОСТИЙ ПРИБУДУТЬ В ОДНОСТРОЯХ.

ПОЖАДАНИМ Є, ЩОБИ КОЖДА МІСЦЕВІСТЬ ЗОРҐАНІЗУВАЛА ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖІНОК І ДІТЕЙ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СТРОЮ.

ПОХІД МАЄ ПОСТУПАТИ СПОКІЙНО, ПОВАЖНО Й ГІДНО, ЯК ПРИСТАЛО ЗОРҐАНІЗОВАНІЙ КУЛЬТУРНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІМІҐРАЦІЇ.

В ПОХОДІ НЕ ВІЛЬНО КУРИТИ.

КУЛЬТУРНИЙ ЧОЛОВІК СТАЄ В ПОХОДІ, А НЕ ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ ПОХОДОВИ ЗІ САЙДВОКУ.

НА ПОКРИТТЯ ВИДАТКІВ ПОХОДУ КОЖДЕ ТОВАРИСТВО ПРИСИЛАЄ СЕЙЧАС ЩО НАЙМЕНЧЕ 10 ДОЛЯРІВ. СИЛЬНІЩІ ТОВАРИСТВА ПРИШЛЮТЬ БІЛЬШЕ.

ВСЮ ПІДГОТОВЧУ ПРАЦЮ ДО ПОХОДУ ВІДДАНО ВИБРАНІЙ ЕКЗЕКУТИВІ, ДО ЯКОЇ ВВІЙШЛИ: М. Радик, Іл. Гузар, А. Борак, М. Близнак, М. Пізнак, Д. Галичин, А. Дубас, П. Сокальчук, І. Ґелета.

Ся екзекутива поробила вже всі потрібні заходи й старання що до походу.

Екзекутива звертається до тих громад, що мають свої банди, як: Пасейк, Байон і Елизабет, щоби вони постарались прибути на сей похід зі своїми орхестрами та щоби повідомили про своє прибуття заздалегідь секретаря екзекутиви:

MR. D. HALYCHYN, 37½ ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.

Екзекутива просить кожду орґанізацію, що бере участь у сьому ПОХОДІ, вислати сейчас 10 долярів або більше на адресу касієра:

MR. A. DUBAS, 428 EAST SIXTH STREET, NEW YORK CITY.

По всякі інформації щодо ПОХОДУ проситься звертати на адресу секретаря екзекутиви Д. Галичина на адресу як вище. 261,5

За екзекутиву: І. Гузар, голова; А. Борак і М. Близнак, заступники голови, М. Пізнак і Д. Галичин, секретарі; А. Дубас касієр; П. Сокальчук, заступник касієра; М. Радик, адвокат; і ветеран І. Ґелета як „Ґренд маршел" походу.

(Оголошення).

УВАГА! УВАГА!

АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ,

МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Збираймо одні других і гуртуймось в ряди до великого

ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ

ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ ЗВІРСТВ НА ЗЕМЛЯХ ЗАХ. УКРАЇНИ.

Се є наш перший обовязок бути готовими до походу, який має відбутись

В СУБОТУ, 15 ЛИСТОПАДА ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ В М. НЮ ЙОРКУ

До походу треба готовитись в уніформах. Ті, котрі не мають уніформів, най прийдуть з відзнаками на рукавах "V. F. W.". Хто не має таких відзнак, най негайно голоситься або пише в тій справі на адресу:

VOLODIMIR JURKOWSKY, c/o UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB,
59 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK, N. Y.,

а також проситься подати свої адреси ветеранів, які візьмуть участь в поході для порозуміння. 259-61

Свято Української Державности в Ню Йорку, Н. И.

ЗАХОДОМ УКР. НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ НЮ ЙОРКУ, БРУКЛИНА І АСТОРІЇ

відбудеться

З НАГОДИ ДВАНАЙЦЯТЬЛІТНОЇ РІЧНИЦІ ПОВСТАННЯ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В STUYVESANT HIGH SCHOOL, 345 EAST 15-та УЛИЦЯ, (між 1-ою і 2-ою Евенею), NEW YORK CITY

Початок в годині 8-мій ввечір. Вступ 50 центів.

На Концерті виголосять:

ЛИСТОПАДОВЕ СЛОВО: ОМЕЛЯН ГРИБІВСЬКИЙ, щойно прибувший делеґат з краю.

СВЯТОЧНУ ПРОМОВУ: Д-Р ЛУКА МИШУГА.

Виступлять як солісти:

п-ні М. ГРЕБІНЕЦЬКА (сопран), п. П. ОРДИНСЬКИЙ (барітон), п. ВАСИЛЬ ПАСЬКО в супроводі бандури.

Скрипкове сольо: п-на ЛЮБА КАСЬКІВ, ДІТОЧИЙ ХОР УКР. НАР. ШКОЛИ.

Співатиме: Хор „БАНДУРИСТ" під управою професора Ю. КИРИЧЕНКА

Акомпаніює п. С. ШТЕМБЕР.

Листопадові дні! Вони все свіжі в нашій памяти. Вони для нас найбільша святість! Дванацять літ минає, Український Нарід викресав зі себе першу іскорку самостійницьких змагань, а останні події на Українських землях вказують нам, що полумя, викресане з тої першої листопадової іскри, неугасає. Боротьба о самостійність неустає! — Нові жертви, свіжі могили, це найкращі докази державницької зрілости українського народу. Ми, українська іміґрація, зачисляючи себе до того народу, повинні памятати, що день Листопадового Свята для нас днем, в якому ми даємо доказ нашої національної зрілости, нашої солідарности та повного зрозуміння тих ідей, за які там в краю падуть що раз то нові жертви. Длятого є святим обовязком кождого свідомого Українця взяти участь в Листопадовім Святі. Нехай отже ніхто не відтягається від того обовязку.

255,9-61

Комітет Листопадового Свята.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА САСІВ, ПОВІТ ЗОЛОЧІВ.

Дорогі Родимці!

Я, нижче підписаний, і т. М. Загоруйко отримали листа з рідного села. В цьому листі наші брати закликають своїх американських односельчан допомогти їм відбудувати дім читальні „Просвіти". Лист підписали члени комітету читальні: П. Григорович, П. Іваськевич і М. Петелицький.

Дорогі Односельчане! Ми вже раніше пособили нашим братам збудувати гарний дім, в якому має міститися читальня, кооператива та інші українські національні товариства. Дім уже на половину викінчений і має розміри 13x18 стіп. Та бракує ще бляхи на накриття його. Ця бляха має коштувати яких 500 долярів, а цих грошей наші брати, при своїх краєвих злиднях, не зможуть зібрати самі. Тому звертаються до нас за поміччю.

Отже не лишім їх самих боротися за своє національне право, а поможім їм здвигнути твердиню, в якій плекавсяб український національний дух на нашу славу й на погибель Ляхам. Тепер по всій Галичині будуються українські національні твердині та відбудовуються ті, які польські гайдуки зруйнували підчас своїх карних виправ.

Закликаємо всіх своїх односельчан помогти нашому рідному селови, де таксамо, як і сотки інших, наші брати успішно закінчили будову свого національного дому.

Збірки можна слати через Обєднання, або через тимчасовий комітет по збірці, який складається з таких осіб: М. Загоруйко й В. Яворчиковський й А. Кармазин.

Адреса:
186 — 6th Ave., Aliquippa, Pa.

А. Кармазин.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

На ріжні цілі.

Зложили на Рідну Школу: Василь Сломошинський $1; жінка і діти Н. Костева $2, а $1 на боєву організацію; В. Сломошинський $2 на „Сурму", а Н. Н. $1 на УВО.

—o—

ШЕНАНДОА, ПА.

На край.

Не вислано з нашої громади делегата на конгрес „Обєднання", але свідома частина нашої громади оцінюючи добру роботу Обєднання, зібрала кілька долярів і вислала до Обєднання. Жертвували: Іван Чорний $2, по $1: Петро Онисик, а по 50 центів: Н. Максимчук, Евдокія Манулик, О. Пронишин, В. Пилипяк, І. Курила.

І. Чорний.

—o—

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ НЮЙОРСЬКИХ ТОВАРИСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ВІДБУДЕТЬСЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

в годині 2-гій пополудни
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

В честь борців, що віддали своє життя за волю України.
Вступ вільний на Академію.
Того самого дня по Богослуженню відбудеться ПАНАХИДА за поляглих борців, на яку Т-ва повинні явитись з прапорами.
Вечером в годині 7.30 буде

КОНЦЕРТ!

В STUYVESANT HIGH SCHOOL, 15-та ВУЛ., між 1-шою і 2-гою Евеню.
За Вик. Комітет Укр. Товариств і Організацій:
В. Зибликевич, П. Грицишин, М. Кобзістий, В. Лазута, М. Левкович, Е. Ляшецький, І. Мартинець, А. Свитюк і С. Шевців. 261

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА.

СІЧОВІ ЗБОРИ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

в годині 3-тій пополудни
В УКР. ГАЛИ (СТАРА ЦЕРКВА), 249 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Проситься ввесь український загал прибути на Січові Збори і ставати в Січові ряди.

Подаємо до відома, що на перших зборах записалося 35 членів, тож просимо тих, що записалися на перших зборах прийти і своїх знакомих припровадити, без ріжниці на релігійні переконання. Прийшла пора, щоб покинути всі партійні непорозуміння, які бувають між нашим народом. Рідний край благає від нас помочі, отож така організація, як та, може причинитися богато рідному краєви в теперішній боротьбі проти ворогів, які тепер знущаються на нашими безборонними невинними селянами. Відносимося до нашої молодіжи, яка неналежить до жадної української організації, що тепер пора для вас вступати в таке Товариство, як Січове. — На зборах виголосить реферат відомий нам д. С. Ничай. 260-1

ЗА КОМІТЕТ: І. Гринюк, гол.; Мих. Мельник, заст.; Лев Муляр, писар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАШІЙ ПАТРІОТИЧНІЙ кольонії пригадую, що вельми радо візьму участь у ЛИСТОПАДОВИХ СВЯТАХ. За подробицями прошу звертатися хоч два тижні перед концертом на слідуючу адресу: 256-62
MICHAEL ZAZULAK,
951 Washington Ave., Bronx, N. Y. C.

НА ПРОДАЖ фарма 33 акри з грубим лісом, дім 7 кімнат, нова барна, новий гарадж, новий курник на 1000 курей, 3 корви, 1 теля, 1 кінь, 2 безроги, 70 курей, близько міста, школи і церкви. 40 миль до Ню Йорку. Ціна $3,400. Пишіть латинськими буквами по українськи: Michael Sedlar, R. D. 2, Box 48, Hackettstown, N. J. 261-3

НА ПРОДАЖ фарма 48 акрів, дім 10 кімнат, електрика в домі, 2 барни, гарадж, курники на 2,000 курей, 2 корови, ялівка, 3 безроги, 1 кінь і фармерські знаряди. Фарма 2 милі від фабричного міста. 20 акрів грубого ліса, 1 акер під тютюном, а решта на кукурузу, бульбу і пасовиско. Продаю з причини самотности і виїжджаю до краю. Ціна $5,000, половина готівкою. Голоситись до: Nicholas Jurach, R. F. D. Box 1, Jewett City, Conn. 261-3

WANTED: a young woman to take charge of kitchen and help behind the counter in a delicatessen store. A good home with Ukrainian people. Must be able to speak good English. One that likes business. Call any time this week. 257-62
GREENWICH VILLAGE DELICATESSEN
64 Greenwich Ave., New York City.
3 blocks below 14 St. & 7 Ave.

КУПНО І ЗАМІНА

Можете заміняти свою фарму за 16-фамілійний дім зі сторами в Нюарку, Н. Дж., або свої лоти за малий дім в Ровей, Н. Дж. Маємо на продаж і в заміну лоти від $150 і доми від $4,950 і вище. Пишіть по дальші інормації до: 254-78
SLAVONIAN LAND CO.,
206 Broadway, Room 430,
NEW YORK CITY.

БИЗНЕСА як бучерні, гросерні, реставранти і газолінові стації на головних дорогах на спродаж по умірковани цінах а декотрі на заміну за праперти.
WALTER KOSTETSKI,
11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.
Telephone: Bergen 3-9228.

НАЙЛУЧШИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА —
ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ
ЦІННИК КНИЖОК
КНИГАРНІ „СВОБОДИ" РІЖНОГО ЗМІСТУ.
ЗИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЄМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.